شیوع و ویژگیهای درگیری کبد در بیماران تالاسمی مبتلا به هپاتیت C در بیمارستان کودکان حضرت علی‌اصغر(ع)

دکتر شهربانو نخعی I

*دکتر الهام طلاچیان II

چکیده

ویروس هپاتیت C(HCV) علت اغلب موارد هپاتیت ویروسی در بیماران مبتلا به تالاسمی نیازمند بـه تزریـق خـون است. با وجود آنکه اقدامات اخیر در رابطه با غربال‌گری بیماران بطور چشمگیری از بروز ایـن عفونـت کاسـته اسـت، هنوز آلودگی به HCV از علل مهم بیماری و مرگ و میر در مبتلایـان بـه تالاسـمی می‌باشـد. ایـن مطالعـه بـه منظـور بررسی شیوع درگیری کبدی در بیماران تالاسمی در ایران به صورت گذشته‌نگر روی پرونده بیمارسـتانی ۵۰۷ بیمـار مبتلا به تالاسمی با تزریق خونهای مکرر که در بیمارستان کودکان حضرت علی‌اصغر(ع) ازابتدای سال ۱۳۷۸ هجـری شمسی تا پایان آن تحت مراقبت بودند انجام شد. براساس نتایج به دست آمده، ۱۲۲ بیمـار(۲٤٪) از نظـر Anti-HCV مثبت بودند. تمام بیماران بجز یک مورد، اولین نوبت تزریق خون را قبل از سـال ۱۳۷۵ یعنـی زمـانی کـه غربـال‌گـری فرآورده‌های خونی از نظر HCV اجباری شد، دریافت کرده بودند. در این مطالعه بیوپسی کبد در ۳۸ بیمار که عفونـت HCV در آنها توسط آزمون واکنش زنجیره پلی‌مراز(PCR) تأیید شده بـود، انجـام گردیـد و ارتبـاط معنـی‌داری بیـن میانگین ALT و هیستوپاتولوژی کبد از مرحله(Stage) ۱ تا ۳ (P=۰/۰٤۰) و درجه(Grade) ۱ تا ۳(P=۰/۰۱۵) به دست آمد. همچنین میانگین AST با پیشرفت از درجه ۱ به ۳ (P=۰/۰۱۰) ارتبـاط داشـت امـا بیـن میـانگین AST و ALT و مرحله ٤ یا درجه ٤ ارتباطی وجود نداشت. ارتباط معکوسـی بیـن مقـدار آلبومیـن سـرم از مرحلـه ۱ تـا ٤ (P=۰/۰۲۹) مشاهده شد اما مقدار آلبومین سرم با درجه بیماری ارتباطی نداشـت. عفونـت HCV در بیمـاران تالاسـمی بـا سـابقه تزریـق خونـهای مکـرر شـایع اسـت و افزایـش مقـدار ترانـس آمینـاز یـا کـاهش مقـدار آلبومیـن سـرم، تغیـیرات هیستوپاتولوژیک قابل ملاحظه در بیوپسی کبد را پیش‌بینی می‌کند.

کلیدواژه‌ها: ۱ – تزریق خون ۲ – ویروس هپاتیت C ۳ – تالاسمی

مقدمه

تالاسمی ماژور بیماری ژنتیکی اسـت کـه در کشـور مـا شایع بوده و طبق آمارهای موجـود، بیـش از ۲۵۰۰۰ بیمـار مبتلا به تالاسمی ماژور در کشور وجود دارد.

تزریق خون که نیاز اصلی بیماران مبتلا است، آنها را در معرض ابتلا به برخی از ویروسها از جمله هپـاتیت C قـرار می‌دهد.

از سال ۱۹۸۹ میلادی به دنبال بررسـی آنتی‌بـادی ضـد این ویروس در افراد اهدا کننده خـون، انتقـال از راه تزریـق خـون کـاهش یـافت. آنتی‌بـادی ضـد ویـروس هپاتیـت C(Anti-HCV) در ۲-۰/۰۱٪ از اهدا کنندگان خون در دنیـا وجـود دارد در حـالی کـه ایـن آمـار در بیمـاران مبتـلا بـه تالاسمی ۵۰-۱۰٪ است.

I) استادیار و فوق تخصص بیماریهای گوارش کودکان، بیمارستان کودکان حضرت علی‌اصغر(ع)، خیابان ظفر، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی ـ درمـانی ایـران، تهران.

II) استادیار و فوق تخصص بیماریهای گوارش کودکان، بیمارستان کودکان حضرت علی‌اصغر(ع)، خیابان ظفر، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی ـ درمانی ایـران، تهران(*مولف مسئول).